

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 98/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Suomen huoltovarmuuden kehittämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Marko Kilven / kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 98/2022 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä Suomen huoltovarmuuden kehittämiseksi ja ajantasaistamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Suomen huoltovarmuusjärjestelmä on perustaltaan hyvin toimiva. Lähtökohtia tähän ovat julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön perustuva verkostomalli sekä huoltovarmuusorganisaation edellytykset toimia ketterästi myös kriisitilanteessa. Nopeasti muuttuva toimintaympäristö, cyber- ja hybridiuhat, Covid-19 –pandemia sekä Ukrainan sota ja siitä seuraavat haasteet edellyttävät kuitenkin huoltovarmuuden jatkuvaa kehittämistä ja sen elämistä ajassa.

Valtioneuvosto antaa Ukrainan tilanteen johdosta eduskunnalle pikaisella aikataululla ajankohdittaiselonteon turvallisuusympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista Suomeen. Osana sitä käsitellään myös varautumista ja huoltovarmuutta.

Työ- ja elinkeinoministeriö on käynnistänyt syksyllä 2021 huoltovarmuusselonteon valmistelun. Selonteossa määritellään huoltovarmuuden kehittämisen päälinjat yli hallituskausien 2020 –luvulla. Selonteon tavoitteena on turvata entistä parempi kokonaisvaltainen varautuminen uusiin uhkiin sekä määrittää huoltovarmuuden kehittämisen päälinjat pidemmällä aikavälillä myös parlamentaarisen valmistelun ja keskustelun kautta. Selonteossa määritellään, mitkä ovat tavoitteeseen pääsemisen kannalta keskeiset toimet, ml. sääntelyn päivittäminen. Tavoitteena on kehittää huoltovarmuutta vastaamaan muuttuneen toimintaympäristön haasteisiin huomioiden yhteydet myös ilmastonmuutokseen, energia- ja ilmastostrategiaan sekä kansainväliseen yhteistyöhön. Selonteossa määritellään keskeiset tahtotilat vaalikausien yli pidemmällä aikavälillä. Selonteko annetaan eduskunnalle syyskuussa 2022.

Jokainen ministeriö vastaa huoltovarmuuden kehittämisestä omalla toimialallaan. Työ- ja elinkeinoministeriön yhteensovittaa ministeriöiden välistä yhteistyötä. Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 1.10.2021 alkaen uuden poikkihallinnollisen huoltovarmuuden yhteistyöryhmän, jossa ovat edustettuina kaikki ministeriöt sekä Huoltovarmuuskeskus, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom,

Kyberturvallisuuskeskus sekä Turvallisuuskomitean sihteeristö. Yhteistyöryhmä kokoontuu säännöllisesti käsittelemään huoltovarmuuden ajankohtaisia kysymyksiä. Yhteistyöryhmän toiminta tehostaa ministeriöiden välistä huoltovarmuusyhteistyötä, huoltovarmuuden kehittämistä sekä varautumistoimien yhteensovittamista ministeriöiden välillä.

Huoltovarmuuskeskuksella on keskeinen ja aktiivinen rooli poikkeustilanteiden hallinnassa ja niihin varautumisessa. Huoltovarmuuskeskus kehittää omaa toimintaansa uuden strategiansa pohjalta. Tällä hetkellä painopisteinä ovat tilannekuva- ja ennakointityö sekä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin yhteistyön kehittäminen huoltovarmuusorganisaatiossa.

Kansainvälinen huoltovarmuusyhteistyö on tiivistynyt Covid-19 pandemian myötä. Pohjoismaiden yhteistyö on ollut tiivistä aiemminkin, mutta pandemia on edelleen lisännyt yhteistyön kehittämistä. EU-tasolla on useita huoltovarmuuteen liittyviä aloitteita, jotka edistävät huoltovarmuutta eurooppalaisella tasolla ja edellyttävät myös kansallista kehittämistyötä. Tällaisia ovat mm. kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskeva CER-direktiiviehdotus (COM (2020) 829 final), EU:n verkko- ja tietoturvadirektiivin (NIS) päivittävä NIS2 –direktiiviehdotus (COM (2020) 823 final), uuden terveysviranomaisen (HERA) perustaminen komission yhteyteen sekä RescEU –valmiuksien kehittäminen vastaamaan paremmin luonnon ja ihmisen aiheuttamiin katastrofeihin.

Suomen huoltovarmuusjärjestelmä on Eurooppalaisella tasolla ainutlaatuinen. Huoltovarmuuden kansainvälinen ulottuvuus vahvistuu Pohjoismaisen ja eurooppalaisen yhteistyön lisääntymisen myötä, mutta suomalaisen huoltovarmuuden perustana on jatkossakin vahva kansallinen varautuminen ja yhteistyömalli.

Helsingissä 22.03.2022

Työministeri Tuula Haatainen

VN/7573/2022-TEM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: